

Aksel V. Johannesen, landsstýrismaður í fíggjarmálum, vølevni Javnaðarfloksins til Fólkatíng

Hert fíggjar-eftirlit í Føroyum

Eftir fólkatingsvalið fer Javnaðarflokkurin í samráð við donsku stjórnina at fáa í lag eina skipan fyri virksemd hjá Fíggjareftirlitinum, sum tryggjar eitt betri eftirlit við føroysku bankunum.

Húsagangir eru ein partur av einum fríum búskapi. Nakað sum ikki slepst undan, og nakað vit hava vant okkum við, hóast tað rakar tey hart, sum missa arbeiðið. Tá banki fer á húsagang, eru avleiðingarnar serliga harðar fyri samfelagið, tí bankar fíggja vinnuna og vinnan kann steðga heilt upp, um stígur kemur í peningaumfarið, sum bankarnir umsita. Orsakað av týðningarmikla leiklutinum hjá bankunum fyri búskapin, hevur samfelagið eftirlit við bankunum, sum ikki er við fyrirtekum í øðrum vinnum.

Á føroyska fíggjarmarknaðinum eru tveir stórir bankar, sum eisini eru sera stórir í mun til búskapin. Ein húsagangur í fíggjarsvinnuni fær tí serliga ógvusligar avleiðingar í Føroyum. Føroyski búskapurin merkir framvegis í ein ávísan mun avleiðingarnar av Eik-húsaganginum – og tað hóast bankin varð bjargaður av Finansiel Stabilitet, so virksemd kundi halda fram.

Sjálvsagt skal landsstýrismaðurin í fíggjarmálum hava innlit í virksemd hjá fíggjareftirlitinum á jøvnum føti við danska búskaparmálaráðharran. Men enn meira týðningarmikið er at tryggja, at eftirlitið við bankunum virkar nøktandi, so sleppast kann

undan at bankar fara á húsagang.

Eg havi umrøtt við danska búskaparmálaráðharran, Brian Mikkelsen, at regluligu eftirlitisvitjanir hjá føroyskum peningastovnum eiga at vera oftari enn hjá donskum peningastovnum, og at reglurnar fyri føroyskar peningastovnar skulu vera strangari enn fyri peningastovnar í Danmark. Hetta skulu vit umrøða víðari, m.a. tí tað eisini er ein fíggjarligur spurningur um at rinda fyri eyka eftirlitið.

Danska stjórnin hevur fingið meiriluta í Fólkatínginum fyri bankapakka IV. Hesin fjórði bankapakkin í røðini hevur sum nakað nýtt eina áseting um system-vigtigar bankar, ið man frá myndugleikunum metir eru ov týðningarmiklir (stórir) at fara á húsagang. System-vigtigar bankar fara at fáa hægri solvens-krøv og fleiri eftirlitisvitjanir. Tað verður sostatt í fyrsta umfari ikki lættari fyri ein banka sum kemur í hópin av system-vigtigum bankum. Men afturfyri verður lættari hjá hesum bankum at fáa fatur á peningi at læna víðari.

Føroyar fara væntandi at biðja um at vera við í bankapakka IV.

Eitt javnaðarumboð á Fólkatíngi fer at virka fyri, at onkur skipan fyri Føroyar kemur við í bankapakka IV, so í minsta lagi tveir teir stóru bankarnir í Føroyum kunnu fáa líknandi viðgerð sum system-vigtigar bankar.

Hetta fara vit at virka fyri, og tað fara vit eisini at fáa framt – í samráð við komandi donsku stjórnina.

í Tórshavn hin 10. september 2011

Landsstevnususamtykt Javnaðarfloksins

Eftir drúgva og gjølliga politiska viðgerð og orðaskifti í limafeløgum og floksleiðslufundum hevur Landsstevna Javnaðarfloksins nú samtykt yvirskipaða politikkin á hesum seks økjum:

- Fiskivinnupolitikkur
- Búskapar- og fíggjarpolitikkur
- Familjupolitikkur
- Ungdómspolitikkur
- Bústaðarpolitikkur og
- Arbeiðsmarknaðarpolitikkur

Politikkøkini mentan, umhvørvi, útbúgving, eldri, heilsu og javnstøðu verða til viðgerðar og samtyktar á landsfundi ella landsstevnu seinni í heyst.

Niðanfryi eru brot úr samtyktu politikkkøkjunum, sum eisini verða almanna-kunngjörd á heimasíðu floksins í komandi viku.

Brot úr samtyktu politikkkøkjunum Fiskivinnupolitikkur

Endamálið við fiskivinnupolitikki Javnaðarfloksins er, at høvuðsvinnan ber seg og kastar sum mest av sær til samfelagið og til teirra, sum virka í vinnuni. Javnaðarflokkurin byggir tí fiskivinnupolitikkin á hesar grundslur:

- Lívfrøðiliga og búskaparliga burðardyggja fiskivinnu
- Økta virðisøking
- Skipaða atgongd fyri nýtslu av fólksins ogn

Javnaðarflokkurin staðfestir at landsins tilfeingi er ogn Føroya fólks. Hetta er galdandi fyri livandi tilfeingi í sjónum og alt annað náttúru-tilfeingi, sum verður gagnnýtt vinnuliga. Gongdin má vendast frá, at ogn Føroya fólks lutvist verður misrøkt og framhaldandi verður handilsvøra hjá nøkrum fáum. Málið er, at vinnan, samfelagið, og Føroya fólk fær mest møguligan ágóða av tilfeinginum.

At fiskatilfeingið er ogn Føroya fólks eigur eisini verða staðfest við, at eingi rættindi verða lutaði út ókeypis. Ágóðin av hesum skal koma samfelagnum og ikki einstøkum til góðar. Royndirnar í 2011 við gjaldi

fyri ein part av makrelkvotuni og við uppboðssølu av einum parti hava víst, at fiskatilfeingið hevur sera stórt virði. Hetta er virði, sum skulu koma Føroya fólki til góðar við øktari vælferð og lægri skattatrysti.

Búskapar- og fíggjarpolitikkur

Ein sterkur búskapur er neyðugur fyri at vit hava ráð til vælferðarsamfelagið í framtíðini. Samstundis eru vælvirkandi vælferðarskipanirnar neyðugar fyri, at búskapurin kann gerast enn sterkari í framtíðini.

Komandi árinu skulu vit hava strukturbroytingar í bæði almenna og privata sektorinum. Og vit skulu hava eina umlegging av skattabyrðuni, soleiðis at vit eru fleiri um at rinda og soleiðis at vit krevja pengar inn, har tað ger minst avleiðingar.

Familjupolitikkur

Endamálið við familjupolitikkinum hjá Javnaðarflokkinum er, at familjurnar sjálvar fáa møguleikan at leggja til rættis teirra lív. Samfelagið skal veita tilboð, sum tryggja familjunum frælsi til sjálvar at fylgja sínum dreymum um tað góða lívið, og veita tryggileika til tey, ið hava tað svárt. Ein vælvirkandi familjupolitikkur tryggjar framburð í samfelagnum.

Ungdómspolitikkur

Einki er týðningarmiklari enn ungdómurin. Nýskapan, arbeidshugur og sosial sambond millum ungdóm gera meira enn nakað annað av, hvussu framtíð Føroya sær út. Tí hevur tað alstóran týðning, at vit sum samfelag veita ungdóminum góðar umstøður. Ungdómspolitikkurin hjá Javnaðarflokkinum byggir á hesar høvuðstættir:

- Útbúgving á hægsta støði
- Betri karmar fyri mentan og ítrótti
- Fólkaræði fyri øll

Bústaðarpolitikkur

Kjarnin í bústaðarpolitikki Javnaðarfloksins er at skipa Húsálansgrunnin av nýggjum sum eitt virkið alment bústaðarpolitiskt amboð. Endamálið er at røkka samfelagsgagnligum bústaðarpolitiskum málum, sum privatu fíggjarstovnarnir ikki leggja í ella evna at røkka undir vanligum marknaðarfortreytum á føroyska bústaðarmarknaðinum.

Í fyrsta lagi snýr tað seg um at orða heimildarnar hjá Húsálansgrunninum av nýggjum, so høvuðsdenturin verður lagdur á fígging til íbúðafeløg og íbúðastovnar til leiguíbúðir og lutaíbúðir.

Arbeiðsmarknaðarpolitikkur

Arbeiði til allar hendur er týðandi lutur í sosialdemokratisku visjónini. Arbeiði skapar vøkstur í samfelagnum og ein virkin arbeiðsmarknaðarpolitikkur er eitt avgerandi amboð at røkka hesum máli. Arbeiðsmarknaðarpolitikkurin er sostatt eisini eitt amboð fyri at skapa vøkstur og menning.

Fleiri av siðbundnu vinnunum eru í minking og stór arbeidsplass hvørva. Hetta merkist serliga meintuttan fyri miðstaðarøkið. Ein virkin arbeiðsmarknaðarpolitikkur eigur at vera ein krummtappur í broytingartilgongdini og er eitt amboð, ið skapar eina brúgv millum nútíð og fortíð, soleiðis at ongin dettur niðurimillum, tá ið vinnumynstrið í samfelagnum broyrtist.

Aðrar samtyktir á Landsstevnu Javnaðarfloksins: Bygnaðarbroytingar í sjúkráhúsverkinum

Javnaðarflokkurin staðfestir, at sjúkráhúsverkið umfatar og skal umfata øll trý sjúkráhúsini. Til tess at kunna varðveita og styrkja øll sjúkráhúsini, er neyðugt at fremja bygnaðarligar broytingar. Hesar broytingar eiga

at verða væl viðgjørdar og kjølfestar í álitisfullum samstarvi við leiðslur, starvsfólk og øll sum varða av hesum týðningarmiklu stovnum.

Henda viðgerð tekur tíð. Tí hevur Javnaðarflokkurin gjørt av, at málið verður IKKI lagt fram á ting í hesum valskeiðinum.

Um treytir fyri fiskiloyvi í bólk 5a

Landsstevna Javnaðarfloksins tekur ikki undir við broytingunum hjá landsstýrismanninum í fiskivinnumálum um treytir fyri fiskiloyvi hjá fiskiførum í bólk 5, sum herða munandi um krøvini fyri at vera fulltíðar útróðramaður.

Nýggja treytin um inntøku á 400.000 krónur er alt ov ógvuslig og krevur Landsstevna Javnaðarfloksins, at inntøkumarkið alt fyri eitt verður lækkað, sum landsstýrismaðurin áður hevur givið tilsøgn um.

Arbeiðseftirlitið

Landsstevna Javnaðarfloksins harmast um niðurlagningina og avtøkuna av Arbeiðseftirlitinum, sum landsstýrismaðurin í vinnumálum hevur framt við at avtaka Arbeiðseftirlitið sum sjálvstøðugan stovn og skerja orku og førleikar hjá stovninum niður í onki.

Tá landsstýrismaðurin haraftrat tosar um at privatisera arbeidssuppgáurnar hjá Arbeiðseftirlitinum, fer Javnaðarflokkurin undir ongum umstøðum at góðtaka hetta.

Tvørturímóti áleggur Landsstevnan fólkaavalu umboðum floksins at krevja og virka fyri, at Arbeiðseftirlitið skal hava neyðuga orku og starvsfólk við teim førleikum, sum skulu til fyri at røkja allar lógarkravar uppgávur.